

Obchodní právo

Druhy obchodních korporací
Osobní společnosti
v.o.s. a k.s.

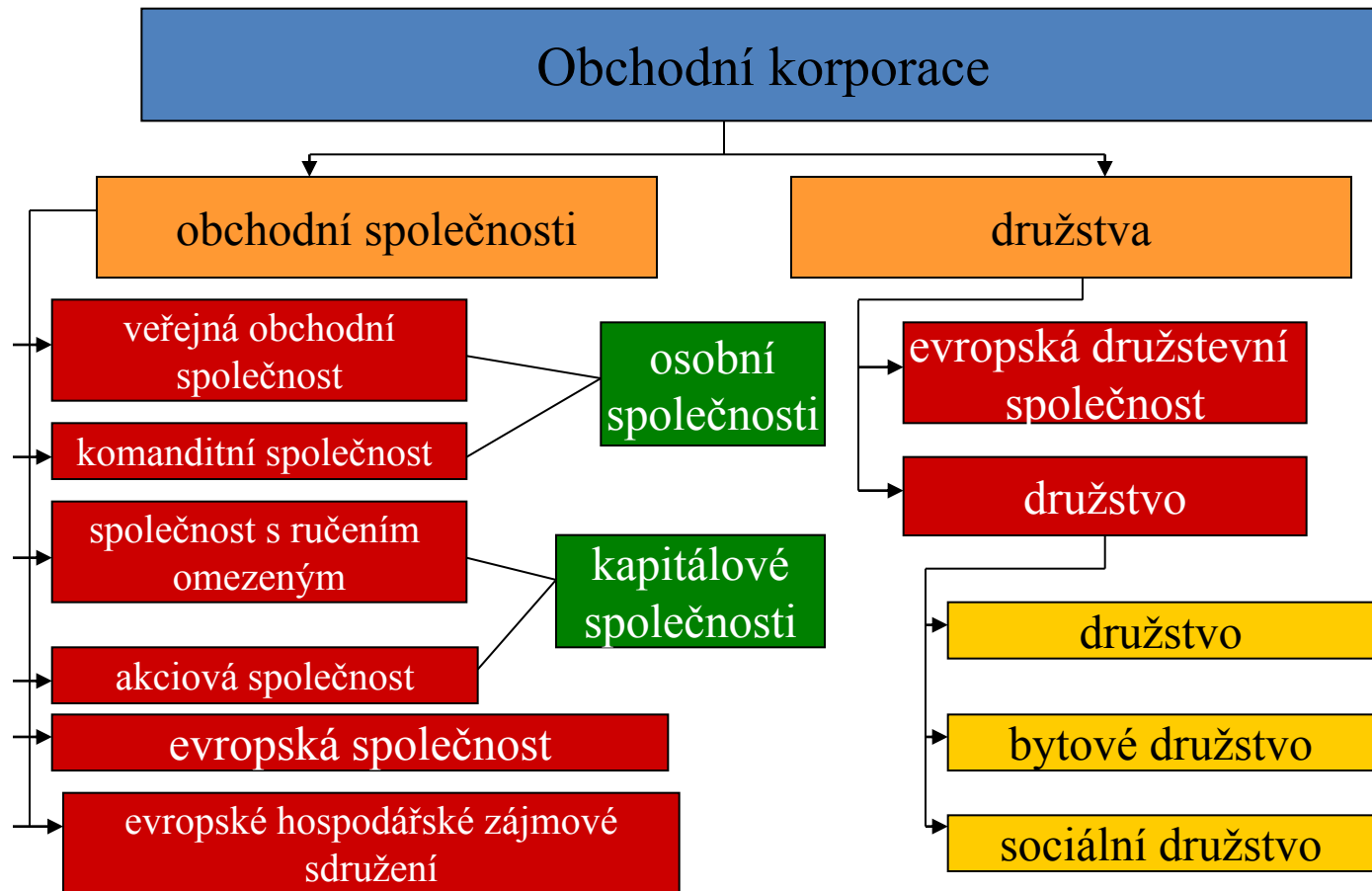

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Doc. Mgr. Tomáš Gongol, Ph.D.
Mgr. Michael Münster
přednáška

Kategorizace obchodních korporací (ZOK)

Srovnávací tabulka obchodních korporací

	Veřejná obchodní společnost	Komanditní společnost	Společnost s ručením omezeným	Akciová společnost	Družstvo
Min. počet zakladatelů	min. 2 FO nebo PO	min. 2 FO nebo PO	1 FO nebo PO	1 FO nebo PO	3 FO nebo PO
Ručení společníků za závazky společnosti	společnost i společníci neomezeně	společnost neomezeně; komanditista do výše nesplaceného vkladu, komplementář plně	společnost neomezeně; společníci do výše nesplaceného vkladu	společnost neomezeně; akcionáři neručí	společnost neomezeně; členové neručí
Základní kapitál	ne	ano	min. 1 Kč	min. 2 mil. Kč	-
Účel založení	Podnikání nebo správa vlastního majetku	Podnikání nebo správa vlastního majetku	Podnikání i jiný účel	Podnikání i jiný účel	Podnikání i jiný účel
Statutární orgán	Všichni společníci	Všichni komplementáři	Jednatelé	Představenstvo nebo Statutární ředite	Představenstvo

Základní charakteristika

- Osobní společnost
 - společník se podílí na řízení společnosti
 - společník je statutárním orgánem
 - společník realizuje podnikatelskou aktivitu
 - společník ručí neomezeně za závazky společnosti
 - společník nemá vkladovou povinnost
- Právní formy: v.o.s; k.s.
 - pozn. k.s. vykazuje smíšení prvky s kapitálovými společnostmi

Základní znaky veřejné obchodní společnosti (v.o.s.)

- Definice v.o.s. (§ 95 ZOK):
 - v.o.s. je společnost **alespoň dvou osob**, které se **účastní na jejím podnikání** nebo správě jejího majetku a **ručí** za její dluhy společně a nerozdílně.
- Definiční znaky:
 - Jde o právnickou osobu založenou **za účelem podnikání nebo správy jejího majetku**
 - **Minimálně 2 osoby** - zakladatel může být FO i PO
 - V případě PO vykonává zmocněnec
 - Nemůže být ten na jehož majetek byl v posledních 3 letech prohlášen konkurs, nebo byl návrh na zahájení insolvenčního řízení zamítnut pro nedostatek majetku
 - Firma musí obsahovat označení "veřejná obchodní společnost"
 - Příp. dodatek: „veř. obch. spol.“, „v.o.s.“,
 - pokud obsahuje firma jméno alespoň jednoho společníka, stačí „a spol.“
 - V.O.S odpovídá **celým svým majetkem**
 - Společníci odpovídají **společně a nerozdílně (solidárně) celým svým majetkem**
 - ! Také majetkem v SJM – proto nutný souhlas manžela při založení v.o.s.

Zvláštnost

- Společnost osobní povahy, která je PO
 - V některých zemích (Německo, Rakousko) není považována za PO
 - I v České republice v daňových předpisech chápána spíše jako společenství podnikajících osob bez právní subjektivity
 - Poplatníkem daně z příjmu není v.o.s, ale její společníci

Založení a vznik

- **Založení** společenskou smlouvou
 - Nevyžaduje se forma notářského zápisu
 - Podpisy musí být úředně ověřené
 - **Minimální obsah**
 - firma společnosti,
 - předmět podnikání společnosti nebo údaj, že byla založena za účelem správy vlastního majetku
 - určení společníků
 - Doporučené náležitosti:
 - Způsob rozhodování o změně společenské smlouvy – pokud není určeno, je potřebný **souhlas všech**
 - Rozdělení zisku – **jinak rovným dílem**
 - Úprava zákazu konkurenčního jednání
 - Určení zda se připouští dědění podílu
- **Vznik** společnosti zápisem do OR
 - návrh na zápis podepisují všichni společníci
 - návrh musí být doložen listinami

Práva a povinnosti společníků

• Práva

- být statutárním orgánem
 - Všichni společníci (každý zavazuje samostatně), pokud se nedomluví, že jen někteří
- k obchodnímu vedení společnosti
 - Obvyklý provoz podniku – řízení zaměstnanců, reklama, odbyt apod.
- právo podat jménem společnosti žalobu na společníka (např. na úhradu újmy)
- Navrhnout, aby soud společnost zrušil
 - Např. při závažném porušování povinností jiného společníka
- právo na informace
 - Od ostatních společníků
 - Nahlížet do všech dokumentů
 - Zmocnit auditora
- majetková práva
 - Právo na podíl na zisku
 - Právo na podíl na likvidačním zůstatku

• Povinnosti

- postupovat s péčí řádného hospodáře
- je-li stanoven ve společenské smlouvě – splatit vklad
 - Platí výjimka: pokud souhlasí všichni společníci lze také provedením prací či poskytnutím služeb
- povinnost nést podíl na ztrátě společnosti
- dodržovat zákaz konkurence
 - společník nesmí podnikat v předmětu podnikání
 - Společník nesmí být členem statutárního orgánu jiné spol. s obdobným předmětem podnikání

Orgány v.o.s.

- Ze zákona jediný obligatorní orgán:
 - **STATUTÁRNÍ ORGÁN** – všichni společníci (ve smlouvě mohou stanovit, že jen někdo)
- Jiné orgány v.o.s. nevytváří
 - Působnost orgánu podobnému valné hromadě u kapitálových společností nahrazují přímo společníci
- Rozhodnutí o základních věcech přijímají jednomyslně
 - spol.smlouvou lze stanovit že stačí souhlas většiny
 - např. změna spol.smlouvy, ustanovení prokuristy, schválení účetní závěrky, rozhodnutí o zrušení společnosti, převod podniku, strategie výroby atd.

Vznik a zánik účasti

- Omezená možnost vzniku a zániku účasti za trvání společnosti
- Zásada: společník nemůže svůj podíl volně převádět!
 - tj. podíl nelze prodat

Vznik členství

- Uzavřením společenské smlouvy
- Přistoupením ke společnosti
 - změnou společenské smlouvy
 - ručí i za závazky vzniklé před přistoupením
- Děděním (přechodem na právního nástupce)
 - Pouze pokud to umožňuje společenská smlouva

Zánik členství

- Na základě vůle
 - Vystoupení ze společnosti (nejde o jednostranný úkon, ale o změnu spol. smlouvy)
 - Výpověď – podat 6 měsíců před uplynutím účet.období
- Nezávisle na vůli
 - zánikem v.o.s.
 - smrtí společníka FO (zánikem PO)
 - Ztráta svéprávnosti
 - Prohlášením konkurzu na majetek společníka
 - Vyloučení společníka, který závažným způsobem porušuje své povinnosti (rozhodnutím soudu)

Zrušení v.o.s. s likvidací

- Obecná právní úprava pro všechny obch.spol.
- Zvláštní výčet způsobů zániku v.o.s
 - **obecná zásada: ZANIKNE-LI ÚČAST SPOLEČNÍKA, ZANIKÁ CELÁ SPOLEČNOST**
Např.:
 - výpovědí společníka (lhůta 6 měs.před uplynutím účetního období)
 - rozhodnutím soudu, pokud společník zásadně porušuje povinnosti
 - smrtí společníka
 - ledaže společenská smlouva připouští dědění podílu
 - zánikem právnické osoby, která je společníkem,
 - ledaže společenská smlouva připouští přechod podílu na právního nástupce
 - prohlášením konkursu na majetek některého ze společníků
 - pravomocným nařízením výkonu rozhodnutí postižením podílu některého společníka
 - zbavením nebo omezením svéprávnosti některého ze společníků,
 - dnem, v němž žádný ze společníků nebude splňovat obecné požadavky kladené na statutární orgány
 - z dalších důvodů stanovených ve společenské smlouvě.
- Ostatní společníci se však mohou v těchto případech **dohodnout na změně společenské smlouvy**, že společnost trvá

Zrušení v.o.s bez likvidace

- Fúze v.o.s s jinou v.o.s.
- Fúze v.o.s i s komanditní společností
 - Nástupnickou společností je v.o.s. nebo k.s.
- Zrušení v.o.s. a převod jmění na jednoho společníka
 - pokud jsou ve v.o.s. jen 2 společníci a u jednoho nastal případ vedoucí ke zrušení společnosti
 - společník se musí rozhodnout do 3 měsíců
- Rozdělení v.o.s.
 - Mohou vznikat v.o.s. a k.s.
- V.o.s může měnit formu na k.s.; s.r.o.; a.s.

Základní znaky komanditní společnosti

- Definice k.s. (§ 118 ZOK):
 - k.s. je společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“) a alespoň jeden společník neomezeně (dále jen „komplementář“)
 - Pozn. jde v podstatě o v.o.s. s prvky s.r.o.
- Definiční znaky:
 - Jde o právnickou osobu založenou za účelem podnikání nebo správy jejího majetku
 - Minimálně 2 osoby - FO i PO
 - min. 1 komplementář – právní postavení jako společník v.o.s
 - min. 1 komanditista – právní postavení jako společník s.r.o.
 - Firma musí obsahovat
 - označení "komanditní společnost"
 - dodatek: „kom. spol.“, „k.s.“
 - K.S. odpovídá celým svým majetkem
 - Komplementáři ručí společně a nerozdílně celým svým majetkem
 - Komanditisté ručí do výše svého nesplaceného vkladu
 - Obsahuje-li firma k.s. jméno komanditisty – ručí celým svým majetkem

Založení a vznik

- **Založení** společenskou smlouvou
 - Nevyžaduje se forma notářského zápisu
 - Podpisy musí být úředně ověřené
 - **Minimální obsah**
 - firmu společnosti,
 - předmět podnikání společnosti nebo údaj, že byla založena za účelem správy vlastního majetku, a
 - určení společníků
 - určení, který ze společníků je komplementář a který komanditista,
 - výši vkladu každého komanditisty
- **Vznik** společnosti zápisem do OR

Společná práva společníků

- Společně komplementáři i komanditisté
 - **rozhodnutí o změně společenské smlouvy**
 - ze zákona potřebný **souhlas všech**
 - ve spol.smlouvě lze stanovit, že postačí většina komplementářů a většina komanditistů
 - **rozhodování o podstatných věcech k.s.**
 - Např. jmenování prokuristy, zrušení společnosti, schválení roční závěrky, rozdělení zisku
 - **Oddělené hlasování: většina komplementářů a většina komanditistů**
 - možnost upravit ve spol.smlouvě jinak (např. jednomyslnost)
 - **práva majetková**
 - Podíl na zisku
 - Poměr rozdělení mezi komplementáře a komanditisty určen ve spol. smlouvě
 - » jinak se **zisk mezi komplementáře a komanditisty dělí na polovinu**
 - podíl na vypořádacím zůstatku (upravit ve spol.smlouvě)
 - Podíl na likvidačním zůstatku (upravit ve spol.smlouvě)
 - **Kontrolní oprávnění**

Zvláštní práva a povinnosti společníků

• Práva komplementářů

- právo být statutárními orgány společnosti
 - Ze zákona všichni (lze domluvit, že jen někteří)
 - Pozn.: pokud by smlouvu uzavřel komanditista ručí jako kompl.
- právo na obchodní vedení k.s.

• Práva komanditistů

- Právo převést podíl

• Povinnosti komplementářů

- povinnost dodržovat zákaz konkurence (jako u v.o.s)
- povinnost nést podíl na ztrátě společnosti (rovným dílem)

• Povinnosti komanditistů

- nenesou podíl na ztrátě společnosti
 - Ledaže stanoví jinak spol.sml.
- povinnost vložit vklad
 - splatit ve lhůtě určené spol.sml. nebo bezodkladně po vzniku společnosti
- Povinnost ručení
 - Do výše svého nesplaceného vkladu
 - Lze také: Do výše komanditní sumy (lze výše než činí vklad)

Vznik účasti na k.s.

- Liší se **podle postavení společníka** – komplementář / komanditista
 - Komanditista může nakládat se svým majetkovým podílem
- Vznik členství
 - Uzavřením společenské smlouvy
 - Přistoupením ke společnosti
 - změnou společenské smlouvy
 - ručí i za závazky vzniklé před přistoupením
 - Děděním (přechodem na právního nástupce)
 - Komplementář - pouze pokud to umožňuje společenská smlouva
 - Komanditista – ze zákona
 - Převodem podílu – pouze komanditista (se souhlasem ostatních společníků, ledaže spol.sml. jinak)

Zánik účasti na k.s.

- Projevuje se **různé postavení společníků**
- Způsoby:
 - Na základě vůle
 - Výpověď
 - může podat komplementář i komanditista
 - Nezávisle na vůli
 - zánikem k.s. - komanditista i komplementář
 - prohlášení konkurzu na majetek - komanditista i komplementář
 - smrtí společníka FO (zánikem PO) - komanditista i komplementář
 - zbavení nebo omezení svéprávnosti – pouze komplementář
 - vyločením společníka – pokud porušuje zásadním způsobem své povinnosti
 - Nařízení exekuce - komanditista i komplementář

Zrušení k.s. s likvidací

- Obecná právní úprava pro všechny obch.spol.
- Další důvody **jako při zrušení v.o.s.**
 - **Týká** se plně osob komplementářů (např. smrt)
 - **netýká** se komanditistů, v některých důvodech např.
 - prohlášení konkurzu na majetek komanditisty
 - smrtí FO, zánik PO, která je komanditistou
 - nařízením exekuce na podíl komanditisty
 - i zde možnost dohody zbývajících společníků o pokračování
 - musí však zůstat min. 1 komplementář a 1 komanditista
- Rozdělení likvidačního zůstatku:
 - Stanovit ve společenské smlouvě zásady
 - Pokud není stanoveno ve společenské smlouvě:
 - Vrátit hodnoty vkladů
 - Zbytek rozdělit stejně jako zisk

Zrušení k.s. bez likvidace

- Fúze komanditních společností
- Fúze k.s. a v.o.s.
 - Nástupnickou společností je k.s. nebo v.o.s.
- Zrušení k.s. s převodem jmění na 1 komplementáře
- Rozdělení k.s.
 - Mohou vznikat v.o.s. a k.s.
- Změna právní formy
 - K.s. může měnit formu na v.o.s.; s.r.o.; a.s.